

ПРАКТИКУМ З ПРОБЛЕМ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ РОЗВИНУТИХ КРАЇН

Ступінь вищої освіти – Другий (магістерський)
Освітньо-професійна програма: 292 Міжнародні економічні відносини

Курс навчання: 2, семестр 3

Кількість кредитів: 3 (90 годин)

Мова викладання: українська

Дні, час, місце: Французький б-р, 24/26, за розкладом

Консультації: Французький б-р, 24/26, щотижнево за розкладом

СИЛАБУС

Викладач:	Кандидат економічних наук, доцент Пічугіна Юлія Валеріївна
Кафедра:	Світового господарства і міжнародних економічних відносин
Контактна інформація:	j.pichugina@onu.edu.ua

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами здійснюється через вказаний E-mail, зустрічі на консультаціях (очні та он-лайн)

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна є практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в області міжнародних економічних відносин. Метою дисципліни є формування системи знань щодо методико-організаційних засад наукового дослідження проблем державного боргу розвинутих країн. Основними завданнями є: засвоєння методології дослідження теорії державного боргу; формування цілісного бачення процесу проведення досліджень щодо державного боргу розвинутих країн; опанування студентами навичками збору та аналізу джерел інформації щодо державного боргу певної країни; поглиблення та обґрунтування знань з міжнародних економічних відносин.

ОПИС КУРСУ

Курс буде викладений у формі лабораторних занять (30 год.) та організації самостійної роботи студентів (60 год.).

Зміст навчальної дисципліни

Тема	Результати навчання	Завдання
Тема 1. Державний борг: сутність, види і обслуговування	Знати і розуміти: державний борг як сума заборгованості за всіма борговими зобов'язаннями держави, відсотки за нею і невиконані фінансові зобов'язання держави перед суб'єктами економіки; сутність та причини виникнення державного боргу; загальну суму державного боргу та її складові; внутрішній борг та зовнішній борг.	Питання, практичні задачі, ситуаційні вправи та проблемні ситуації

<p>Тема 2. Боргові кризи в ракурсі дослідження державного боргу</p>	<p>Знати і розуміти: боргову кризу та її причини; наслідки боргових криз; управління заборгованістю: залучення фінансування, його розміщення (використання) та погашення боргу; показники заборгованості: відношення розміру боргу (сплаченого або несплаченого) до експорту та до ВВП; відношення загальної суми платежів з обслуговування боргу до експорту та державних доходів; коефіцієнт обслуговування боргу (співвідношення між сумою виплат по обслуговуванню боргу і величиною експорту товарів та послуг).</p>	<p>Питання, практичні задачі, ситуаційні вправи та проблемні ситуації</p>
<p>Тема 3. Державний борг розвинутих країн ЄС.</p>	<p>Знати і розуміти: причини державного боргу у країн ЄС; динаміку основних показників заборгованості: відношення розміру боргу до експорту та до ВВП; відношення загальної суми платежів з обслуговування боргу до експорту та державних доходів; коефіцієнт обслуговування боргу (співвідношення між сумою виплат по обслуговуванню боргу і величиною експорту товарів та послуг); методи виправлення дисбалансу у бюджеті, торгівлі та руху капіталу.</p>	<p>Питання, практичні задачі, ситуаційні вправи та проблемні ситуації</p>
<p>Тема 4. Державний борг США.</p>	<p>Знати і розуміти: причини державного боргу США; динаміку основних показників заборгованості: відношення розміру боргу до експорту та до ВВП; відношення загальної суми платежів з обслуговування боргу до експорту та державних доходів; коефіцієнт обслуговування боргу (співвідношення між сумою виплат по обслуговуванню боргу і величиною експорту товарів та послуг); структуру та динаміку державного боргу США; вплив боргового навантаження на економіку США.</p>	<p>Питання, практичні задачі, ситуаційні вправи та проблемні ситуації</p>
<p>Тема 5. Державний борг Китаю.</p>	<p>Знати і розуміти: причини державного боргу Китаю; динаміку основних показників заборгованості: відношення розміру боргу до експорту та до ВВП; відношення загальної суми платежів з обслуговування боргу до експорту та державних доходів; коефіцієнт обслуговування боргу (співвідношення між сумою виплат по обслуговуванню боргу і величиною експорту товарів та послуг); структуру та динаміку державного боргу Китаю; взаємозв'язок між рівнем боргового навантаження та економічним зростанням економіки Китаю.</p>	<p>Питання, практичні задачі, ситуаційні вправи та проблемні ситуації</p>
<p>Тема 6. Державний борг Японії.</p>	<p>Знати і розуміти: причини та особливості державного боргу Японії; динаміку основних показників заборгованості: відношення розміру боргу до експорту та до ВВП; відношення загальної суми платежів з обслуговування боргу до експорту та державних доходів; коефіцієнт обслуговування боргу (співвідношення між сумою</p>	<p>Питання, практичні задачі, ситуаційні вправи та проблемні ситуації</p>

	виплат по обслуговуванню боргу і величиною експорту товарів та послуг); структуру та динаміку державного боргу Японії; взаємозв'язок між рівнем боргового навантаження та економічним зростанням економіки Японії.	
Тема 7 Державний борг України.	Знати і розуміти: особливості державного боргу у пострадянських країнах; динаміку основних показників заборгованості держбюджету України: відношення розміру боргу до експорту та до ВВП; відношення загальної суми платежів з обслуговування боргу до експорту та державних доходів; коефіцієнт обслуговування боргу (співвідношення між сумою виплат по обслуговуванню боргу і величиною експорту товарів та послуг); структуру та динаміку державного боргу України; взаємозв'язок між рівнем боргового навантаження та економічним зростанням України.	Питання, практичні задачі, ситуаційні вправи та проблемні ситуації

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Іващук І. О., Стахова Н. В., Живко М. А. Міжнародні міграційні процеси: навчальний посібник. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 204 с.
2. Бражник Л.В. Фінансове управління державним боргом: навч.посібник. Полтава: РВВ ПДАА, 2018. 217 с.
3. Економіка зарубіжних країн: конспект лекцій: навчальний посібник / С. В. Нараєвський, К.Ю. Редько: КПІ ім. Ігоря Сікорського Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 104 с.
4. Економіка зарубіжних країн: підручник / Голюков А., Черномаз П., Дейнека Д. та інш. К. : ЦНЛ, 2019. 400 с.
5. Прутська О.О. Управління державним боргом: навч.посібник. К.: ЦУЛ, 2019. 224 с.
6. Федоров В.А. Боргова функція сучасної держави монографія. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 176 с.
7. Міжнародні економічні відносини: підручник/ за заг. ред. Амеліна. Київ: ЦНЛ, 2019. 256 с
8. Міжнародна економіка: підручник / за заг. ред. Олена Лебедева. Київ : ЦНЛ, 2019. 416 с
9. Історія фінансових ринків. Від класиків - сучасникам / за ред. Девіда Чемберса та Елроя Дімсона ; пер. з англ. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2020. 308 с.
10. Вплив зовнішнього боргу державного та приватного секторів на економічне зростання: приклад Португалії Хорхе Сілва (2020) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://link.springer.com/article/10.1007/s40822-020-00153-2>
11. Вартість жорсткої економії: вплив фіскальної консолідації в Європі після 2010 року Нельсон Рейл (2020) [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3596470
12. Іспанська економіко-фінансова криза: соціальний та науковий інтерес Ноелія Араухо-Віла, Хосе Антоніо Фраїс-Бреа та Артур Філіпе де Араухо (2020) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7173778/>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль проводиться під час лабораторних занять.
Методи поточного контролю:

- усний контроль: індивідуальне / фронтальне опитування, бесіда, захист рефератів, доповідь, оцінювання доповідей;
- письмовий контроль: оцінювання якості виконання самостійної роботи за темами - тестів для самоперевірки, оцінювання розв'язання задач, виконання вправ;
- тестовий контроль: тестування бланкове за змістовними модулями.

Поточний контроль							Сума балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	100 балів
10	15	15	15	15	15	15	

Підсумковий контроль за дисципліною – залік. Якщо за результатами поточного контролю здобувач вищої освіти набрав 60 і більше балів, проте хоче поліпшити свій підсумковий результат, він може виконати залікове завдання (індивідуальне навчально-дослідне завдання), або пройти усне опитування на знання змісту основних наукових понять і з урахуванням його результатів підвищити свою підсумкову оцінку з дисципліни

Для студентів, які набрали впродовж семестру сумарно меншу кількість балів, ніж мінімум для заліку (60), допускається виконання додаткового завдання за темами лекційних, семінарських занять чи самостійної (ІНДЗ) роботи або надається можливість пройти усне опитування на знання змісту навчальної дисципліни.

Самостійна робота студентів складається з самостійного вивчення певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення. Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення включені до контрольних заходів. Увесь обсяг СР містить завдання які вимагають від студента систематичну самостійну роботу.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів і перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (80 % від можливої максимальної кількості балів). Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>).

Списування під час виконання контрольних заходів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування, тощо) навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій за погодженням з деканатом. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>). У випадку відсутності здобувача на лекції або практичному занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача). Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліково-екзаменаційній відомості та заліковій книжці.